

Π & Φ

Περιοδικό Ενημερωτικό Δελτίο
του Τμήματος Περιβάλλοντος,
Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Εκπαιδευτική εκδρομή στη Βόρεια Ελλάδα

Στα πλαίσια εκπαίδευσης των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος, στο διάστημα μεταξύ 28 και 30 Απριλίου 2025, πραγματοποιήθηκε εκπαιδευτική εκδρομή σε περιοχές σημαντικού περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος της Βόρειας Ελλάδας.

Στην εκδρομή συμμετείχαν 30 φοιτητές και 5 διδάσκοντες. Πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις στις εγκαταστάσεις της ΔΕΗ «Πτολεμαΐδα 5», στον Φορέα Διαχείρισης Απορριμμάτων Δυτικής Μακεδονίας – ΔΙΑΔΥΜΑ, στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και στο Κέντρο Επαναχρησιμοποίησης Υλικών Καστοριάς, στο Εθνικό Πάρκο Πρεσπών και στον αρμόδιο Φορέα Διαχείρισης -όπου μας υποδέχθηκε η Εταιρία Προστασίας Πρεσπών, στη Μονάδα Παραγωγής Βιοαέριου ΒΙΟΒΕΡ ΑΕ (Βέροια) και στη Μονάδα Επεξεργασίας Νερού της ΕΥΑΘ στη Θεσσαλονίκη.

Ευχαριστούμε θερμά για τη φιλοξενία όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. Ιδιαίτερες ευχαριστίες στους αγαπητούς μας συναδέλφους (και καλούς φίλους) Αντώνη Γρηγορόπουλο, Ευγενία Καραπάτσιου, Κατερίνα Φίλιου, Στέργιο Γαργάλα και Νίκο Γεωργόπουλο που μας βοήθησαν στη διοργάνωση και στην υλοποίηση της εκδρομής!



Περιεχόμενα

Εκπαιδευτική Εκδρομή στη Μακεδονία	1
Βραβεία Αριστείας	2
Προσκεκλημένοι Ομιλητές στα πλαίσια του Μεταπτυχιακού μας	3
Εκπαιδευτική Εκδρομή στον ΔΑΑ	3
Επιμορφωτικό πρόγραμμα “Επιχειρήσεις, Βιώσιμη Ανάπτυξη & ESGs”	4
Δημοσιεύσεις	4
Εκπαιδεύοντας τους μαθητές της Λέσβου για το νερό	5
Συνάντηση Αποφοίτων 2025	5
Επιστημονικές Συναντήσεις για το Περιβάλλον	6
ΒΙΒΛΙΟ: Περιβαλλοντική Επιστήμη	6
Ημέρες Καριέρας στο Τμήμα μας	7
Αποχωρήσεις-και νέα- μέλη ΔΕΠ	7
Ημερίδα «Νησιά σε Κίνδυνο»	8
Η ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ: Ελισάβετ Ζαγκλέ	9
«Διαχείριση Ευρωπαϊκών και Εθνικών Προγραμμάτων»: ένα νέο εκπαιδευτικό εγχείρημα από τους αποφοίτους μας	9

**Το επόμενο τεύχος του ‘Π&Φ’
θα κυκλοφορήσει τον
Ιανουάριο 2026.**

Συντακτική Επιτροπή:

Κώστας Θεοδώρου
Όλγα-Ιωάννα Καλαντζή
Ιωσήφ Μποτετζάγιας

Βραβείο Αριστείας στην Πρωτεύουσα Φοιτήτρια του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών



Στα πλαίσια του μνημονίου συνεργασίας που έχει υπογραφεί μεταξύ του Τμήματος Περιβάλλοντος και της Ποιοτικής Πλωμαρίου Ισιδώρου Αρβανίτη/ απονεμήθηκε υποτροφία ύψους 1.000€ στην **πρωτεύουσα απόφοιτο του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών κυρία Βασιλική Ζαχαρία.**

Το Τμήμα Περιβάλλοντος ευχαριστεί θερμά την εταιρία Ούζο Πλωμαρίου και εύχεται Καλή Σταδιοδρομία στην Βασιλική!

Απονομή Πτυχίων και Βραβείων Αριστείας

Στις 30 Μαΐου 2025 πραγματοποιήθηκε η τελετή απονομής πτυχίων σε αποφοίτους του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών και των μεταπτυχιακών προγραμμάτων του Τμήματος Περιβάλλοντος. Κατά τη διάρκεια της τελετής απονεμήθηκαν **επίσης Βραβεία Αριστείας σε εννέα (9) προπτυχιακούς φοιτητές, που οι εργασίες τους δημοσιεύτηκαν σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά εντός του 2024.** Οι βραβευθέντες φοιτητές και φοιτήτριες ήταν:

Η **Σταυρούλα Ζότου** και ο **Αριστείδης Ηλιού** που σε συνεργασία με τον Διδάσκοντα Γιάννη Ζευγώλη δημοσίευσαν εργασία με τίτλο «**Subterranean to submarine: stress-induced locomotor repertoire expansion and aquatic escape in the Anatolian mole rat (*Nannospalax xanthodon*) under risk of predation**» στο περιοδικό Journal of Ethology.

Η **Μαρία Μάστορη** που σε συνεργασία με τον Καθηγητή Νάσο Στασινάκη δημοσίευσε εργασία με τίτλο «**Winery wastewater treatment by microalgae *Chlorella sorokiniana* and characterization of the produced biomass for value-added products**» στο περιοδικό Environmental Science and Pollution Research.

Η **Δέσποινα Κουβούση** και ο **Παναγιώτης Ξυπολιάς** που σε συνεργασία με τον Καθηγητή Δημήτρη Λέκκα δημοσίευσαν εργασία με τίτλο «**Development of a methodology for the sampling and treatment of food waste and food residues in Kara Tepe (Lesvos) refugee camp**» στο περιοδικό Euro-Mediterranean Journal for Environmental Integration.

Η **Λυδία Βούζη** που σε συνεργασία με τον -μέχρι πρότινος- Επίκουρο Καθηγητή του Τμήματος Μιχάλη Φουντουλάκη δημοσίευσε εργασία με τίτλο «**Treatment of real laundry wastewater using vertical flow constructed wetland planted with the ornamental climbing plant *Trachelospermum jasminoides*: assessing the removal of conventional pollutants and benzotriazoles**» στο περιοδικό Environmental Science and Pollution Research.

Η **Ευρυδίκη Μαρκουλάτου** και ο **Ηλίας Κουκμενίδης** που σε συνεργασία με τον Μιχάλη Φουντουλάκη δημοσίευσαν εργασία με τίτλο «**Use of ornamental plants in floating treatment wetlands for greywater treatment in urban areas**» στο περιοδικό Science of the Total Environment.



Ο **Μιχάλης Λαγκαδάς**, που σε συνεργασία με τον Μιχάλη Φουντουλάκη δημοσίευσαν εργασία με τίτλο «**Vertical flow constructed wetlands as green facades and gardens for on-site greywater treatment in buildings: Two-year mesocosm study on removal performance**» στο περιοδικό Science of the Total Environment.

Ομιλίες στα πλαίσια του Μεταπτυχιακού μας Προγράμματος



Την Πέμπτη 13 Φεβρουαρίου 2025 πραγματοποιήθηκε **διάλεξη του Καθηγητή Υδρολογίας της Σχολής Πολιτικών Μηχανικών του ΕΜΠ Νίκου Μαμάση**, στους μεταπτυχιακούς φοιτητές του Τμήματος, με τίτλο «**Ο έλεγχος του νερού στους αρχαίους πολιτισμούς**». Στην ομιλία έγινε αναφορά στο πως το κλίμα και το υδρολογικό καθεστώς των περιοχών επηρέασε την άνθιση των πρώτων πολιτισμών, δόθηκαν παραδείγματα χαρακτηριστικών αρχαίων υδραυλικών έργων (έργα ύδρευσης αρχαίας Αθήνας και Πειραιά, αρχαία υδραυλικά έργα στη Λέσβο) και έγιναν αναφορές στην αρχαία επιστήμη, την τεχνολογία και τη νομοθεσία που σχετίζεται με το νερό.

Αντίστοιχα την Τρίτη 11 Φεβρουαρίου 2025, **πραγματοποιήθηκε ομιλία της κας Δανάης Πορτόλου**, Υπεύθυνης Θαλάσσιων Προγραμμάτων και Συντονίστριας των Εθελοντικών Προγραμμάτων Παρακολούθησης της **Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας (ΕΟΕ) και της Δήμητρας Χρηστίδη**, Υπεύθυνης Δράσεων Θαλάσσιας Διατήρησης. Στην ομιλία τους με τίτλο «**Δράσεις Διατήρησης και Περιβαλλοντικής Πολιτικής στην Πράξη: Η Διαδρομή της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας μέσα από 42 Χρόνια Δράσεων και Προκλήσεων**», οι ομιλήτριες παρουσίασαν τον τρόπο με τον οποίο η Εταιρεία, με σταθερή επιστημονική προσέγγιση και ενεργή συμμετοχή στην περιβαλλοντική πολιτική, έχει κατορθώσει να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στην προστασία των άγριων πουλιών και των βιοτόπων τους στη χώρα μας. Ιδιαίτερη αναφορά έγινε σε εμβληματικά προγράμματα της Ορνιθολογικής Εταιρείας, όπως οι δακτυλιώσεις μεταναστευτικών πουλιών στον Ορνιθολογικό Σταθμό Αντικυθήρων, η παρακολούθηση των θαλασσοπουλιών στα νησιά του Αιγαίου, καθώς και το πιλοτικό πρόγραμμα στον Κόλπο Καλλονής, σε συνεργασία με τους ψαράδες, για τη μείωση της παγίδευσης θαλασσοπουλιών στα αλιευτικά δίκτυα.



Εκπαιδευτική εκδρομή στο Αεροδρόμιο «Ελευθέριος Βενιζέλος»

Στα πλαίσια εκπαιδευτικής εκδρομής, οι φοιτητές του **Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών του Τμήματός μας, «Πλανητική Περιβαλλοντική Αλλαγή, Διαχείριση & Τεχνολογία»**, επισκέφθηκαν την Παρασκευή 14 Φεβρουαρίου 2025, τον



Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών. Αρχικά παρακολούθησαν ομιλίες σχετικές με το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, τις δράσεις εξοικονόμησης και παραγωγής ενέργειας, τη διαχείριση υδάτων και αποβλήτων, την προστασία της βιοποικιλότητας και τις ενέργειες πρόληψης κινδύνου πρόσκρουσης πτηνών σε αεροσκάφη ενώ στη συνέχεια ξεναγήθηκαν στους χώρους του αεροδρόμιου. Το Τμήμα Περιβάλλοντος ευχαριστεί ιδιαίτερα την εταιρεία για τη φιλοξενία και τον κύριο Νίκο Φωκά για τη διοργάνωση της εκδρομής και την ξενάγηση.

Κύκλος Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων «Επιχειρήσεις, Βιώσιμη Ανάπτυξη & Διαχείριση ESG επίδοσης»

Το Τμήμα Περιβάλλοντος σε συνεργασία με την TÜV Ελλάς (TÜV NORD), υλοποίησαν για δεύτερη φορά τον Μάιο 2025 τον κύκλο Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων με τίτλο 'Επιχειρήσεις, Βιώσιμη Ανάπτυξη & Διαχείριση ESG επίδοσης: Πρότυπα Συστημάτων Διαχείρισης I & II' στο ΚΕΔΙΒΙΜ του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Τα συγκεκριμένα εκπαιδευτικά προγράμματα έχουν στόχο την κατάρτιση σε κρίσιμες πτυχές διαχείρισης ESG θεμάτων βάσει διεθνώς αναγνωρισμένων Προτύπων Συστημάτων Διαχείρισης (Management System Standards), τα οποία πλέον αποτελούν de facto εργαλεία διοικητικής πρακτικής για την καταγραφή, παρακολούθηση και αντικειμενική αξιολόγηση της ESG επίδοσης. Τα δυο εκπαιδευτικά προγράμματα εστιάζουν στην εξοικείωση των συμμετεχόντων με κρίσιμες διεργασίες τυποποίησης και πιστοποίησης που συνδέονται με την οργάνωση βασικών και ειδικών Συστημάτων Διαχείρισης σε ένα οργανισμό που επιλέγει να προάγει με τρόπο ουσιαστικό τη βελτίωση πτυχών ESG επίδοσής του μέσω των διαδικασιών λήψης διοικητικών αποφάσεων που ακολουθεί. Έως τώρα πάνω από 70 φοιτητές, απόφοιτοι/ες, ελεύθεροι επαγγελματίες και στελέχη επιχειρήσεων έχουν επιτυχώς παρακολουθήσει τα συγκεκριμένα προγράμματα κατάρτισης, με την υλοποίησή τους να προγραμματίζεται εκ νέου μέσα στο 2026.

Δημοσιεύσεις



Botetzagias, I., & Kostopoulos, G. (2025). A national park for tourists or mountaineers?: Debating Mount Olympus in inter-war Greece. *Journal of Tourism History*, 17(2), 99–116.

Ćulibrk, A., Dimitrakopoulos, P.G., Kokkoris, G.D., Eleftheriadou, M., Tzoraki, O. (2025). A holistic approach to assessing visitor numbers on protected Natura 2000 beaches: The case of Western Peloponnese, Greece. *Environmental Impact Assessment Review*, 112, 107824.

Kakouri, A., Kontos, T., Grivas, G., Filippis, G., Korras-Carraca, M.-B., Matsoukas, C., Gkikas, A., Athanasopoulou, E., Speyer, O., Chatzidiakos, C., Gerasopoulos, E. (2025). Spatiotemporal modeling of long-term PM2.5 concentrations and population exposure in Greece, using machine learning and statistical methods. *Science of the Total Environment*, 958, 178113,

Koumaki, E. et al. (2025). Circular water management in agriculture: screening of contaminants of emerging concern in a real-world water-soil-crop system and human health risk assessment. *Journal of Hazardous Materials*, 492, 138167.

Manolis, I., Makropoulos, C., Sfetsos, A., Skouloudis, A. (2024). Development and application of a methodological framework for assessing the resilience of military infrastructure against climate change impacts. In *E3S Web of Conferences* (Vol. 585, p. 01018). EDP Sciences.

Markoulatou E., Gatidou G., Stasinakis A.S., Fountoulakis M.S. (2025). Removal of benzotriazoles from domestic wastewater using *Pleurotus ostreatus* fungal pellets. *The Canadian Journal of Chemical Engineering* (in press)

Neokosmidis, L., Zevgolis, Y.G., Dimitrakopoulos, P.G., Petanidou, T. (2025). Landscape Heterogeneity and Island Identity as Drivers of Mesoscale Structure of Pollination Networks. *Diversity*, 17, 113.

Skouloudis, A., Malesios, C., Lekkas, D.F. (2025). Investigating Antecedents and Consequences of Consumer Satisfaction from Bio-Based Products: Evidence from Greece. *Circular Economy and Sustainability*, 5(1), 603-624.

Zevgolis, Y.G. et al (2025). Spatial Distribution Patterns, Environmental Drivers, and Hotspot Dynamics of the European Rabbit on a Mediterranean Island: Implications for Conservation and Management. *Biology*, 14(3): 225.

Zevgolis, Y.G., Kouris, A.D., Zannetos, S.P., Selimas, I., Kontos, T.D., Christopoulos, A., Dimitrakopoulos, P.G., Akriotis, T. (2025). Invasion Patterns of the Coypu, *Myocastor coypus*, in Western Central Greece: New Records Reveal Expanding Range, Emerging Hotspots, and Habitat Preferences. *Land*. 14(2):365.

Εκπαιδεύοντας τα παιδιά για το νερό

Μια σειρά από **διαδραστικές εκπαιδευτικές δράσεις** πραγματοποίησε από τον Φεβρουάριο 2025 ομάδα ερευνητριών του Τμήματος Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Αιγαίου σε **8 Δημοτικά σχολεία και 4 Γυμνάσια-Λύκεια της Λέσβου**, στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος **Researchers Back to School και της Μεσογειακής Βραδιάς Ερευνητή – Mednigh**. Η δράση υλοποιήθηκε και είχε ως στόχο την ευαισθητοποίηση των μαθητών γύρω από τη βιώσιμη διαχείριση του νερού. Μέσα από συμμετοχικές δραστηριότητες, πειράματα και ανοιχτή συζήτηση, τα παιδιά ήρθαν σε επαφή με σύγχρονα περιβαλλοντικά ζητήματα, εξερευνώντας με επιστημονική προσέγγιση τη



διαδρομή του νερού από τη φύση μέχρι τη βρύση – και πίσω.

Η ομάδα του Τμήματος, αποτελούμενη από τη μεταδιδάκτορα Αιμιλία Στεφανιάτου, τις υποψήφιες διδάκτορες Αθανασία Ηλιοπούλου, Ευδοκία Γκαλιπίδου, Ασημίνα Κούκουρα, καθώς και την εκπαιδευτικό Ιωάννα Γκίνη, ανέδειξε με τρόπο προσιτό και διαδραστικό τις έννοιες του υδρολογικού κύκλου, της επεξεργασίας λυμάτων, της ποιότητας του πόσιμου νερού και της δυνατότητας επαναχρησιμοποίησης.

Τα παιδιά είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν πώς το έδαφος φιλτράρει το νερό, να ενημερωθούν για τις διαδικασίες αποστείρωσης μέσω χλωρίωσης και για τη λειτουργία του βιολογικού καθαρισμού. Η εμπειρία ολοκληρωνόταν κάθε φορά με βιωματικές δραστηριότητες, όπου οι μαθητές και οι μαθήτριες έγιναν για λίγο «μικροί επιστήμονες»: παρατήρησαν παθογόνους και μη μικροοργανισμούς σε δείγματα νερού μέσα από σκοτεινό θάλαμο, μέτρησαν pH και αγωγιμότητα και συμμετείχαν σε εκπαιδευτικά παιχνίδια για τη μεταφορά ρυπαντών (όπως τα PFAS) στο περιβάλλον. Η δράση ενίσχυσε τη σύνδεση της επιστήμης με την εκπαιδευτική κοινότητα και έδωσε στους συμμετέχοντες τη δυνατότητα να δουν το νερό όχι μόνο ως φυσικό αγαθό, αλλά και ως πεδίο για υπεύθυνο προβληματισμό, επιστημονική αναζήτηση και βιώσιμη δράση.

Συνάντηση Αποφοίτων

Το Reunion γίνεται παράδοση. Είναι οριστικό! Μετά από μια μικρή διερεύνηση προθέσεων φαίνεται να υπάρχει ικανοποιητικός αριθμός συναδέλφων που θέλει να έρθει στην 4η Συνάντηση Αποφοίτων του Τμήματος. Το Σάββατο, 25 Οκτωβρίου 2025, θα αφιερωθεί σε δραστηριότητα στο Τμήμα. Θα υπάρξει ξενάγηση στις εγκαταστάσεις και μια συνάντηση όπου θα βρεθούμε απόφοιτοι, νυν φοιτητές και διδάσκοντες. Ευκαιρία για γνωριμία, ανταλλαγή εμπειριών και διατύπωση προτάσεων για το μέλλον. Παρασκευή και Κυριακή, παρέες, ούζα, μπαράκια και εκδρομές! Η φετινή συνάντηση εστιάζει στους εισακτέους των ετών 2006, 2007, 2008, 2009 και 2010 αλλά είναι ανοιχτή σε όλες τις γενιές απόφοιτων. Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να απευθύνεστε στον Μάριο Μπαλή, mbal@aegean.gr

Reunion2025

Συνάντηση Περιβαλλοντολόγων

Μυτιλήνη, 24-26 Οκτωβρίου

- “ Το Reunion έγινε θεσμός στο Τμήμα Περιβάλλοντος
 - “ Απόφοιτοι, φοιτητές και διδάσκοντες συναντιόμαστε ξανά...
 - “ ...θυμόμαστε τα παλιά, μοιραζόμαστε εμπειρίες και προτάσεις για το μέλλον
 - * Η φετινή συνάντηση εστιάζει στους εισακτέους των ετών 2006, 2007, 2008, 2009 και 2010 αλλά είναι ανοιχτή σε όλες τις γενιές απόφοιτων.
- Πληροφορίες: Μάριος Μπαλής mbal@aegean.gr

Επιστημονικές Συναντήσεις με το Τμήμα Περιβάλλοντος

Στο πλαίσιο των *Επιστημονικών Συναντήσεων με το Τμήμα Περιβάλλοντος*, πραγματοποιήθηκε στις 19 Μαρτίου 2025 στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου στορογγυλή τράπεζα με θέμα «**Ζώντας σε έναν Πλαστικό Κόσμο: Οι Κίνδυνοι της Ρύπανσης και ο Δρόμος προς τη Βιώσιμη Διαχείριση**». Στη συζήτηση αναλύθηκαν ζητήματα που αφορούν την ανίχνευση των πλαστικών, τις συνέπειες της πλαστικής ρύπανσης στην ανθρώπινη υγεία, καθώς και τις προκλήσεις στη διαχείριση των πλαστικών απορριμμάτων. Παράλληλα, τέθηκε το ερώτημα: Τι μπορούμε να κάνουμε σε πολιτικό, επιχειρησιακό και ατομικό επίπεδο για την αντιμετώπιση της πλαστικής ρύπανσης;

Ο **κ. Κώστας Τοπουζέλης**, Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Ωκεανογραφίας και Θαλάσσιων Βιοεπιστημών, παρουσίασε τα καινοτόμα γεωπληροφοριακά συστήματα που έχει αναπτύξει το εργαστήριό του. Με τη χρήση δορυφόρων, drones και τεχνητής νοημοσύνης, τα συστήματα αυτά ανιχνεύουν τη θαλάσσια και παράκτια ρύπανση, αποτελώντας πολύτιμα εργαλεία στον εντοπισμό και τον περιορισμό της πλαστικής ρύπανσης. Η **κα Όλγα-Ιωάννα Καλαντζή**, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Περιβάλλοντος, περιέγραψε την εκτεταμένη εξάπλωση των μικροπλαστικών στα οικοσυστήματα και στους οργανισμούς, καθώς και τις πιθανές επιπτώσεις τους στην ανθρώπινη υγεία. Ο **κ. Αχιλλέας Πληθάρας**, στέλεχος της WWF με αρμοδιότητα στα θέματα πρόληψης αποβλήτων, παρουσίασε τα ευρήματα του προγράμματος παρακολούθησης της παράκτιας ρύπανσης στις ελληνικές ακτές, που συντονίζει η WWF. Τα αποτελέσματα είναι αποκαρδιωτικά: οι ελληνικές παραλίες «πνίγονται» από τα πλαστικά απορρίμματα, με αποσίγαρα, μικρά κομμάτια πλαστικού, πλαστικά καπάκια, καλαμάκια και φελιζόλ να αποτελούν τη συντριπτική πλειοψηφία των απορριμμάτων. Ο **κ. Αντώνης Γρηγορόπουλος**, στέλεχος του Φορέα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦΟΔΣΑ) της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, παρουσίασε τον ρόλο και τον κύκλο εργασιών του πιο επιτυχημένου φορέα διαχείρισης απορριμμάτων στην Ελλάδα, όσον αφορά την ανακύκλωση και την επαναχρησιμοποίηση. Μπορείτε να παρακολουθήσετε τη συζήτηση [στο κανάλι YouTube του Τμήματός μας](#).

Περιβαλλοντική Επιστήμη (17η έκδοση) | G. Tyler Miller G., Spoolman S. & Andrews-Brown D.M.

(Επιστημονική επιμέλεια: Δημητράκοπουλος Π. & Γαβριλάκης Κ.) Εκδόσεις Τζιόλα, 680 σελ. (ISBN: 978-618-221-153-3)

Βιβλίο

17η
Έκδοση

G. Tyler Miller | Scott E. Spoolman | Danielle M. Andrews-Brown

Περιβαλλοντική Επιστήμη

Επιστημονική Επιμέλεια
Παναγιώτης Δημητράκοπουλος, Καθηγητής Πανεπιστημίου Αιγαίου
Κώστας Γαβριλάκης, Α. Καθηγητής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων



Πρόκειται για ένα βιβλίο παγκόσμιας προοπτικής και εμβέλειας. Πέντε είναι οι βασικοί θεματικοί πυλώνες του βιβλίου τους: άνθρωπος και αειφορία, οικολογία και αειφορία, διατήρηση της βιοποικιλότητας, διατήρηση των πόρων και της ποιότητας του περιβάλλοντος, διατήρηση των ανθρώπινων κοινωνιών. Η αειφορία αποτελεί κεντρική ενοποιητική έννοια, που διατρέχει οριζόντια το σύνολο του βιβλίου, διασυνδέει, ολοκληρώνει και προσανατολίζει όλα τα θέματα και τις έννοιες του βιβλίου. Παρουσιάζονται όψεις του φυσικού κεφαλαίου που υποστηρίζει τη ζωή στη Γη και μορφές υποβάθμισής του από τις ανθρώπινες δραστηριότητες, λύσεις επί των περιβαλλοντικών προβλημάτων με παράλληλη στάθμιση των πλεονεκτημάτων και των μειονεκτημάτων καθεμίας εξ' αυτών. Ταυτόχρονα, αναδεικνύονται ενέργειες και δράσεις επιστημόνων και ενεργών πολιτών που έχουν ιδιαίτερο αντίκτυπο και αποτελούν παράδειγμα για τη δρομολόγηση της αειφορίας.

Το Τμήμα Περιβάλλοντος στις Ημέρες Καριέρας του Πανεπιστημίου Αιγαίου



Τον Μάιο 2025, το Γραφείο Διασύνδεσης του Πανεπιστημίου Αιγαίου διοργάνωσε ένα διαδικτυακό τριήμερο εκδηλώσεων καριέρας. Το Τμήμα Περιβάλλοντος συνέβαλε σε κάθε ενότητα με προτεινόμενους εισηγητές και συμμετοχή σε panel.

Η πρώτη μέρα είχε σεμιναριακό χαρακτήρα. Μαζί με την καθοδήγηση τελειόφοιτων για την σύνταξη βιογραφικού και την προετοιμασία τους για συνεντεύξεις, δόθηκε μια σύντομη ομιλία με τίτλο «Ψηφιακές & πράσινες δεξιότητες στη σύγχρονη αγορά εργασίας» από τον Αναστάση Σταμάτης CEO της Datarphoria. Ήταν μια ενδιαφέρουσα παρουσίαση που απευθύνεται σε τελειόφοιτους όλων των Τμημάτων του Πανεπιστημίου και ανέδειξε την, οριζόντια, αναγκαιότητα των Πράσινων Δεξιοτήτων.

Η δεύτερη μέρα περιελάμβανε μια ενότητα με τις ανά Σχολή παρουσιάσεις/ιστορίες Αποφοίτων και μια ενιαία ενότητα με τις παρουσιάσεις εργοδοτών. **Οι Σοφία Χανιώτη, Θωμάς Κόλλιας και Γιώργος Ηλιόπουλος, απόφοιτοι του Τμήματος από διαφορετικές περιόδους φοίτησης και με διαφορετικές διαδρομές καριέρας, ήταν πολύ πρόθυμοι να μοιραστούν την εμπειρία τους με τους τελειόφοιτους και να δώσουν κάποιες συμβουλές για τα πρώτα βήματα.** Τους ευχαριστούμε πολύ για την πολύτιμη συμβολή τους! Από πλευράς εργοδοτών και με στόχευση σε περιβαλλοντολόγους συμμετείχαν οι: Environmental Minds, ΑΣΠΡΟΦΟΣ Α.Ε., TÜV HELLAS (TÜV NORD) και DRAXIS Environmental S.A., τις οποίες επίσης ευχαριστούμε.

Κατά την τρίτη ημέρα οι ενδιαφερόμενοι φοιτητές και φοιτήτριες ή πρόσφατα απόφοιτοι, είχαν την ευκαιρία να δώσουν συνέντευξη σε εταιρίες/φορείς που πρόσφεραν θέσεις κατά την περίοδο εκείνη.

Αποχωρήσεις -και νέοι- συνάδελφοι

Τους προηγούμενους μήνες, **αποχαιρετήσαμε έναν αγαπητό συνάδελφο**, ο οποίος συνεχίζει πλέον την ακαδημαϊκή του πορεία σε άλλο Πανεπιστήμιο: **τον κο Στέργιο Βακάλη, ο οποίος εκλέχθηκε Επίκουρος Καθηγητής στη Σχολή Χημικών Μηχανικών, του Εθνικού Μετσόβειου Πολυτεχνείου.** Ο κος Βάκαλης εντάχθηκε στο Τμήμα Περιβάλλοντος το 2019, και όλο αυτό το διάστημα διακρίθηκε για την ποιότητα του ερευνητικού και διδακτικού του έργου. Τον ευχαριστούμε για την προσφορά του και ευχόμαστε κάθε καλό στη συνέχεια της καριέρας του.



Παράλληλα, όμως, **υποδεχθήκαμε μια νέα συνάδελφο, την κα Δήμητρα Χονδρογιάννη, η οποία εξελέγη Επίκουρη Καθηγήτρια στο γνωστικό αντικείμενο «Περιβαλλοντικός Χωρικός Σχεδιασμός».** Η κα Χονδρογιάννη είναι απόφοιτος του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Πανεπιστημίου Πατρών, κάτοχος Μάστερ στα Ευφυή Συστήματα Μεταφορών και Διαχείρισης Έργων, και διδακτορικού διπλώματος στον Βιώσιμο Σχεδιασμό και την Αστική Ανθεκτικότητα, από το Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών του Πανεπιστημίου Πατρών. Καλωσορίζουμε τη νέα συνάδελφο και της ευχόμαστε καλή δύναμη και κάθε επιτυχία στην ακαδημαϊκή της πορεία.



Ημερίδα «Νησιά σε κίνδυνο: σε αναζήτηση του μέτρου»

Στις 5 Ιουνίου 2025, με αφορμή την παγκόσμια ημέρα Περιβάλλοντος, το Τμήμα Περιβάλλοντος από κοινού με την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Περιβάλλοντος και Πολιτισμού (ΕΛΛΕΤ) και το Εθνικό Μουσείο Φυσικής Ιστορίας διοργάνωσαν Ημερίδα στο Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Γουλανδρή με θέμα «Νησιά σε κίνδυνο: σε αναζήτηση του μέτρου». Στόχος της Ημερίδας ήταν να συζητηθούν κρίσιμα ζητήματα, που στα νησιά του Αιγαίου, όπως η προστασία της βιοποικιλότητας, η πορεία των Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών, η εκτός σχεδίου δόμηση, τα Τοπικά Πολεοδομικά Σχέδια και το μέλλον της αγροτικής παραγωγής.

Η εκδήλωση άρχισε με χαιρετισμούς από την Πρόεδρο της ΕΛΛΕΤ Λυδία Καρρά, την Εκτελεστική Διευθύντρια του Μουσείου Νικόλ Κυριακοπούλου και τον καθηγητή Νάσο Στασινάκη, Πρόεδρο του Τμήματός μας.

Η ομιλία-πλαίσιο δόθηκε από τον Ομότιμο Καθηγητή του Τμήματος, Γιάννη Σπιλάνη, με τίτλο «Νησιά σε Κίνδυνο: Αναζητώντας την Ισορροπία», ο οποίος τόνισε την επιτακτική ανάγκη προστασίας των απειλούμενων ειδών και του οικοσυστήματος γενικότερα, απέναντι στην υπερανάπτυξη και την κλιματική αλλαγή, υπογραμμίζοντας τον ρόλο των πολιτών και των θεσμών για μια βιώσιμη συνύπαρξη.

Η πρώτη συνεδρία με τίτλο «Βιοποικιλότητα και Νησιά» περιλάμβανε εισηγήσεις για τη μοναδική οικολογική ταυτότητα του Αιγαίου, τις ευάλωτες περιοχές των υγροτόπων και την εύθραυστη ισορροπία μεταξύ προστασίας του περιβάλλοντος και αναπτυξιακών δραστηριοτήτων, ειδικά στις περιοχές Natura 2000. Οι ομιλητές ήταν οι κ.κ. Κώστας Θεοδώρου, Αναπληρωτής Καθηγητής του Τμήματός μας, Βασιλική Τσιαούση, Υπεύθυνη Τομέα Έρευνας και Προστασίας Βιοποικιλότητας, Εθνικό Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Γουλανδρή/Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων Υγροτόπων, και οι μελετητές της Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης Βορείου Αιγαίου, Χριστόφορος Μανδουλάς (απόφοιτος του Τμήματός μας), και Νοτίου Αιγαίου, Ηλίας Αποστολίδης.

Η δεύτερη συνεδρία, «Το Φυσικό και Δομημένο Περιβάλλον των Νησιών», επικεντρώθηκε στις προκλήσεις χρήσης γης, την άναρχη δόμηση και τις αλληλεξαρτήσεις μεταξύ τουρισμού και γεωργίας. Ομιλητές ήταν οι: Μαίρη Τζιράκη, Υπεύθυνη θεμάτων χωρικού σχεδιασμού ΕΛΛΕΤ, Θεόδωρος Αραβάνης, Επίτιμος Σύμβουλος Επικρατείας, Μιλτιάδης Λάζογλου, Δρ Χωροτάκτης-Πολεοδόμος / Συντονιστής ΕΛΛΕΤ και Αθανάσιος Κίζος, Καθηγητής Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με τη **συζήτηση στρογγυλής τράπεζας «Ισορροπημένη Ανάπτυξη: Ο Ρόλος του Χωρικού Σχεδιασμού»,** με τη συμμετοχή ειδικών στον πολεοδομικό σχεδιασμό, την ακαδημαϊκή κοινότητα, και την τοπική αυτοδιοίκηση, όπως των δημάρχων Μήλου και Σερίφου. Στη στρογγυλή συζήτηση συμμετείχε και η Κωνσταντίνα Μασίκα, απόφοιτη του Τμήματος Περιβάλλοντος, προϊσταμένη της Διεύθυνσης Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας, ΥΠΕΝ. Η συζήτηση ανέδειξε τον κρίσιμο ρόλο του συντονισμένου σχεδιασμού, της διατήρησης της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και της συμμετοχής των πολιτών μέσω των δημοτικών αρχών, στη διαμόρφωση ενός βιώσιμου μέλλοντος των νησιών.

Το συντονισμό των ενοτήτων είχαν η Μαρία Κατσακιώρη, Υπεύθυνη Τομέα Αειφόρου Ανάπτυξης Εθνικού Μουσείου Φυσικής Ιστορίας Γουλανδρή/ΕΚΒΥ και απόφοιτη του Τμήματός μας, για την πρώτη ενότητα και η δημοσιογράφος Ματρώνη Δικαιάκου για τη δεύτερη και το στρογγυλό τραπέζι. Για τα ευρήματα της ημερίδας μπορείτε να διαβάσετε σχετικά στις εφημερίδες **Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ** και **ΤΟ ΒΗΜΑ** καθώς και στο **Lifo**, ενώ μπορείτε να την παρακολουθήσετε στο **σύνδεσμο**.



BIO: Η **Ελισάβετ Ζαγκλέ** αποφοίτησε από το τμήμα Περιβάλλοντος το 2012. Αφού συνεργάστηκε με την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία για ένα χρόνο, έκανε το μεταπτυχιακό της (M.Sc.) στην «Εξέλιξη, Οικολογία και Συστηματική» από το Πανεπιστήμιο του Μονάχου Ludwig-Maximilians, και έλαβε υποτροφία από τον οργανισμό DAAD για τη μελέτη της οικολογίας μεταναστευτικών πουλιών κατά την στάθμευσή τους. Κατόπιν, εκπόνησε με υποτροφία το διδακτορικό της στο Τμήμα Βιολογίας, Jagiellonian University, Πολωνία. Από το 2022 είναι Συντονίστρια Δράσεων Διατήρησης στην Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία. .

Όταν άκουσα στις πρώτες διαλέξεις του αγαπημένου μας καθηγητή κ. Ματσούκα: «Όταν έρχεται κάποιος για σπουδές στην Μυτιλήνη βάζει τα κλάματα δύο φορές: πρώτη όταν φτάνει στο νησί, δεύτερη όταν αποχωρεί», μου φάνηκαν υπερβολικά. Δεν μπορούσα να φανταστώ πόσο αληθινά θα αποδεικνύονταν.

Οι σπουδές στη Μυτιλήνη μου χάρισαν όχι μόνο τις καλύτερες βάσεις για την επαγγελματική μου πορεία αλλά πολύτιμες γνώσεις, φιλίες ζωής και εμπειρίες που με διαμόρφωσαν. Όταν έφτασα στο νησί, ήξερα ότι με ενδιαφέρουν οι σπουδές περιβάλλοντος, αλλά ήμουν ακόμα επηρεασμένη από την πίεση των πανελλήνιων και δεν είχα βρει τα βήματά μου. Με τον καιρό –και έπειτα από αρκετές εξόδους (Μουσικό Καφενείο, My Club, Lazy Fish)– άρχισα να ανακαλύπτω τον πλούτο του προγράμματος σπουδών, την ποικιλία των μαθημάτων και εργαστηρίων, αλλά και το ερευνητικό πάθος των καθηγητών μας.

Μέσα από αυτή τη διαδικασία, εμπνεύστηκα και γεννήθηκε το δικό μου πάθος για την έρευνα. Η «Θερινή Πρακτική Άσκηση» μου, στη λιμνοθάλασσα της Γιάλοβας σε συνεργασία με την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, ήταν καθοριστική. Αργότερα, ως εθελόντρια στον Ορνιθολογικό Σταθμό Αντικυθήρων, συνειδητοποίησα πόσο με ενθουσιάζει η έρευνα πεδίου και η αναζήτηση απαντήσεων σε επιστημονικά ερωτήματα. Αυτά με οδήγησαν σε μεταπτυχιακές σπουδές και, στη συνέχεια, στην εκπόνηση διδακτορικής διατριβής. Σήμερα, εργάζομαι στην Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, συνδυάζοντας την αγάπη μου για την έρευνα, την μελέτη και την προστασία των πουλιών και του φυσικού περιβάλλοντος.

Η δική μου ιστορία είναι η ιστορία μιας απόφοιτης που βρήκε τον δρόμο της μέσα από την αναζήτηση, την περιέργεια και το μεράκι. Δεν χρειάζονται πολλά – αρκεί να βρεις αυτό που σε εμπνέει, να παραμείνεις ανοιχτός σε νέες εμπειρίες και να ακολουθήσεις το πάθος σου. Κάπου διάβασα πως οι άνθρωποι νιώθουν πραγματικά ευτυχισμένοι όταν αισθάνονται ότι προσφέρουν στην κοινωνία μέσα από την καθημερινότητά τους και την εργασία τους. Είναι κάτι που βιώνω καθημερινά και δεν μπορώ να ξεχάσω πως όλα αυτά ξεκίνησαν κάπου εκεί, όταν κατέβηκα στο νησί από το πλοίο «Θεόφιλος».

«Διαχείριση Ευρωπαϊκών και Εθνικών Προγραμμάτων»: ένα εγχείρημα με τη συμβολή των αποφοίτων του Τμήματος

Το Τμήμα Περιβάλλοντος, πρωτοπορεί δίνοντας βήμα στην κοινότητα των αποφοίτων του, συνδιαμορφώνοντας και προσφέροντας από το 2023 ένα καινούργιο διατμηματικό μάθημα επιλογής, με τίτλο «Διαχείριση Ευρωπαϊκών και Εθνικών Προγραμμάτων». Το μήνυμα των αποφοίτων από τις ετήσιες συναντήσεις που πραγματοποιούνται στην Μυτιλήνη σχετικά με τη θέση του Περιβαλλοντολόγου στην αγορά εργασίας και την ανάγκη ενίσχυσης των δεξιοτήτων των προπτυχιακών φοιτητών/τριών, ήταν ηχηρό και τ' αντανάκλαστικά του Τμήματος, άμεσα.

Η διαχείριση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων αποτελεί μια δυναμική και δημιουργική επαγγελματική επιλογή, προσελκύοντας πολλούς/ές νέους/ές που επιθυμούν να ξεκινήσουν την καριέρα τους σε αυτόν τον τομέα. Το νέο μάθημα που προσφέρεται για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά, έχει σχεδιαστεί με παραστατικό και πρακτικό τρόπο, ώστε να παρέχει γνώσεις και δεξιότητες που είναι απαραίτητες για την αξιοποίηση χρηματοδοτικών ευκαιριών από Ευρωπαϊκά και Εθνικά Προγράμματα για την υλοποίηση καινοτόμων περιβαλλοντικών έργων (projects). Η βάση του μαθήματος είναι το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα LIFE, το οποίο είναι το μοναδικό πρόγραμμα που χρηματοδοτεί αποκλειστικά περιβαλλοντικές δράσεις και εφαρμόζει εξ' ολοκλήρου την ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία (EU Green Deal).



Ο κ. Παύλος Δόικος

Ειδικότερα, το μάθημα στοχεύει στη σύνδεση πολιτικών και χρηματοδοτικών προγραμμάτων, στην αναζήτηση και ανάλυση ευκαιριών χρηματοδότησης, στο σχεδιασμό και υλοποίηση πρωτοποριακών έργων (projects) με επιτυχία, αποφεύγοντας τα συνήθη

λάθη, στη χρήση βασικών εργαλείων διαχείρισης έργων που χρηματοδοτούνται από Ευρωπαϊκά Προγράμματα καθώς και στην παρουσίαση απαραίτητων δεξιοτήτων για επαγγελματική σταδιοδρομία στον τομέα των Ευρωπαϊκών και Εθνικών Προγραμμάτων, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό.

Σημαντικό στοιχείο του μαθήματος είναι η καθοδήγηση από έμπειρους μέντορες, δύο αποφοίτους του Τμήματος Περιβάλλοντος, με μακροχρόνια εμπειρία στη διαχείριση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων. Πρόκειται για τους **κ.κ. Παύλο Δόικο** – Αναπληρωτής Γενικός Συντονιστής της ομάδας εξωτερικής παρακολούθησης του προγράμματος LIFE για περιβαλλοντικά έργα στην Ευρωπαϊκή Ένωση (με έδρα τις Βρυξέλλες) και τον **Ηλία Ντεμιάν** – Περιφερειακός συντονιστής παρακολούθησης και αξιολόγησης υλοποίησης του προγράμματος LIFE για τη Νοτιοανατολική Ευρώπη, καθώς και το Βέλγιο, Ολλανδία και Λουξεμβούργο (με έδρα την Αθήνα).



Ο κ. Ηλίας Ντεμιάν